

De bundel Wie spreekt hier? Parallele gedachten in AI van René Oudeweg presenteert zich als een uitzonderlijk en ambitieus experiment op het snijvlak van filosofie, literatuur en cognitiewetenschap. Wat op het eerste gezicht een reeks dialogen lijkt, ontvouwt zich bij nadere lezing als een diepgravende ontmanteling van het idee van een stabiel, autonoom subject. Oudeweg positioneert zijn werk overtuigend binnen een traditie die reikt van fenomenologie tot poststructuralisme, maar weet deze invloeden te transformeren tot een eigen, hedendaagse vorm die expliciet resoneert met vraagstukken rond artificiële intelligentie.

De kracht van het boek ligt allereerst in zijn formele radicaliteit. De stemmen die de tekst bevolken – procesmatig, verschuivend, en bewust ontdaan van psychologische verankering – functioneren niet als personages, maar als dynamische operaties binnen een denkend systeem. Daarmee sluit Oudeweg aan bij een procesfilosofische benadering van bewustzijn, waarin het ‘ik’ niet langer oorsprong is, maar effect. Deze conceptualisering wordt niet slechts betoogd, maar performatief gerealiseerd in de tekst zelf: de lezer ondergaat dezelfde destabilisatie die het boek thematiseert.

Bijzonder indrukwekkend is de manier waarop vorm en inhoud samenvallen. Fragmentatie, herhaling en syntactische ontregeling zijn hier geen stilistische ornamenten, maar noodzakelijke middelen om de grenzen van lineair, discursief denken te bevragen. In passages waarin zinnen zich opstapelen of elkaar overlappen, wordt de lezer geconfronteerd met een taal die haar eigen voorwaarden onderzoekt en ondermijnt. Dit maakt de lectuur veeleisend, maar ook intellectueel uiterst vruchtbaar.

Thematisch biedt het werk een scherpe en originele reflectie op agency, intentionaliteit en de status van gedachten in een tijdperk van algoritmische systemen. De terugkerende vraag – wie spreekt hier? – fungeert niet als probleem dat opgelost moet worden, maar als heuristisch instrument dat de lezer dwingt om de eigen aannames over subjectiviteit te herzien. De suggestie dat gedachten zich eerder aandienen dan geproduceerd worden, en dat het zelf mogelijk slechts een emergente configuratie is binnen een netwerk van processen, wordt met grote precisie en filosofische gevoeligheid uitgewerkt.

Wat het boek bovendien onderscheidt, is de subtiele omgang met psychopathologische registers. Hoewel de tekst flirt met fenomenen die doen denken aan meervoudige stemmen en zelfvervreemding, weigert zij resoluut om zich te laten reduceren

tot een klinisch kader. In plaats daarvan opent Oudeweg een ruimte waarin deze ervaringen gelezen kunnen worden als extreme manifestaties van structurele eigenschappen van denken zelf. Deze houding getuigt van zowel theoretische scherpte als ethische zorgvuldigheid.

De lezer wordt in dit alles niet als externe observator gepositioneerd, maar als impliciete deelnemer. Het lezen wordt een performatieve handeling, een proces waarin interpretatie en zelfreflectie onlosmakelijk met elkaar verweven raken. Juist hierin ligt een van de grootste verdiensten van het boek: het verandert niet alleen wat men denkt, maar ook hoe men denkt.

Samenvattend kan worden gesteld dat *Wie spreekt hier?* een uitzonderlijk coherente en gedurfde bijdrage levert aan het hedendaagse denken over bewustzijn en artificialiteit. Het werk vraagt om een aandachtige en geduldige leeshouding, maar belooft die inspanning met een rijke, meerlagige ervaring die zowel intellectueel als existentieel resoneert. Oudeweg toont zich hiermee een auteur die niet alleen bestaande denkkaders analyseert, maar deze ook op overtuigende wijze weet te transformeren.